

Nestonderzoek door Hans

Erik van der Spek

Inleiding

Er valt heel veel te onderzoeken aan wespen en bijen, veel soorten zijn nog niet eens beschreven en is dit wel zo, dan weten we vaak niet veel meer dan de naam en een vindplaats. Hans Nieuwenhuijsen is een van de mensen die meer wil weten dan naam en verspreiding. En daar zijn bijdrage aanlevert via veldwaarnemingen en de beschrijving daarvan. Een van deze acties heb ik mogen meemaken; onderzoek naar de nestbouw van de gewone langhoornbij *Eucera longicornis*, een soort die in Nederland veel minder gewoon is dan de Nederlandse naam doet vermoeden.

Nestonderzoek

Op Texel komt een deel van de Nederlandse populatie voor en daar is een erg grote nestaggregatie, wat het verantwoord maakte om hier onderzoek te doen naar de nestbouw van deze bijzondere soort.

Met toestemming van het waterschap Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft Hans hier twee maal een nest uitgegraven uit een binnendijk om de opbouw te kunnen bestuderen en beschrijven. Van de eerste keer is verslag gedaan door Vroege Vogels, waarbij ook het geluid van de gravende langhoornbij te horen was.

Werkwijze

Hans bracht voor het uitgraven eerst met een slangetje een dun gipsmengsel in het nest (fig. 1-4). Nadat het water in de gips even de tijd had gekregen in de grond te trekken en de gang hopelijk helder af te tekenen volgde het uitsteken, een spa diep, van het nest. De klomp klei, met hopelijk minimaal één compleet nest er in, is vervolgens goed verpakt meegesjouwd op de veerboot, om thuis voorzichtig te ontleden en de geheimen vast te leggen. Een in meerdere opzichten inspannende klus, waarvan het resultaat nog gepubliceerd zal worden.

Onze kennis over de gewone langhoornbij zal hierdoor weer iets groter worden. De nesten in stevige klei lijken voor deze grote bij niet heel erg diep. Maar ondanks het zware graafwerk in de klei lijkt het er op dat ze meerdere gangen naar de broedcellen graven. Eigenlijk zouden we allemaal naast onze bijdrage aan het verspreidingsonderzoek net als Hans meer veldwaarnemingen moeten doen en vastleggen.

Summary

Besides research on the distribution of species, Hans Nieuwenhuijsen reports also many field observations.

For example, on Texel he dug out nests of *Eucera longicornis* to describe the structure of the nests.

Figuur 1-4. Het inspuiten van een gipsmengsel in het nest door Hans. Foto's Erik van der Spek.